

Matematik

5

KAZANIM
ODAKLI **HBA**

Konu Anlatımı • Bol Alıştırma
Çözümlü Sorular

 tudem®

KAZANIM ODAKLI HBA 5.SINIF / MATEMATİK

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu
DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / ANKARA
0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-285-090-9
YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041
MATBAA SERTİFİKA NO: 16031

Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

Sevgili öğrenci,

Yaşamımızın her evresinde matematik vardır. Tarihi incelersek ilk çağlarda bile bugün bilgisayarlarda kullanılan ikili sistemin Mısır aritmetiğinde kullanıldığını görürüz. Matematik ile doğru düşünme kurallarını öğrenir, düşünce ile somut kavramlar arasında bağıntı kurabiliriz.

Sizler için matematiği öğrenmeyi daha zevkli hâle getirecek ünitelere göre düzenlenmiş eğlenceli ve öğretici bir kitap hazırladık. Bu kitapta yenilenen öğretim programı değişiklikleri gereği sayılar ve işlemler, cebir, veri işleme, geometri ve ölçme öğrenme alanlarını ele aldık.

Her ünitenin içinde kazanımlarla ilgili;

- özet konu anlatımı,
- öğretici alıştırmalar
- çözümlü sorular
- kazanım pekiştirme testleri
- ünite sonunda kavrama testleri yer almaktadır.

Başarılarınızın artarak devam etmesi dileğiyle...

Yazı Kurulu

Kazanım Odaklı

: Hepsi 1 Arada

Kısa Bilgi Alanları

Değişen tasarımı daha kolay akılda kalan özet bilgi alanlarından oluştu.

Çözümlü Sorular

✓ işareti ile belirtilen sorular farklı düzeylerde seçildi ve kitabın son bölümünde çözüldü.

Kazanım Odaklı

Kısa bilgi, alıştıırma ve soru alanları kazanımlara göre düzenlendi.

Örnek Sorular ve Çözümler

Anahtar soru tiplerinde örnek sayısı artırıldı ve çözümler aşama aşama verildi.

Testler ve Alıştıırmalar

Testler ve alıştıırmalar konulara göre düzenlendi.

Bol Alıştıırma

Bireysel ve pekiştirici alıştıırmalar kazanımların yerleşmesine daha fazla katkı sağlıyor.

1 - Sayılar ve İşlemler

DOĞAL SAYILAR

Milyonlar	8
Örüntüler	11
Alıştırma: Okuyalım - Yazalım	13
Alıştırma: Bölük - Basamak	14
Alıştırma: Basamak Değeri	15
Alıştırma: Çözümleme	16
Alıştırma: Sayı Yazalım	17
Alıştırma: Örüntüler	18
Kazanım Pekiştirme Testi-1	19
Kazanım Pekiştirme Testi-2	20

DOĞAL SAYILARLA İŞLEMLER

Doğal Sayılarla Toplama İşlemi	21
Doğal Sayılarla Çıkarma İşlemi	22
Zihinden Toplama ve Çıkarma İşlemleri	23
Tahminî Toplam ve Tahminî Fark	24
Doğal Sayılarla Çarpma İşlemi	25
Doğal Sayılarla Bölme İşlemi	26
Tahminî Çarpım ve Tahminî Bölüm	27
Zihinden Çarpma ve Bölme İşlemleri	28
Bölme İşleminde Kalanı Yorumlama	29
Çarpma ve Bölme İşlemleri Arasındaki İlişki	30
Bir Sayının Karesi ve Küpü	31
Parantezli İşlemler	32
Dört İşlem Problemleri	33
Alıştırma: Toplayalım	35
Alıştırma: Çıkaralım	36
Alıştırma: Zihinden İşlem Yapalım	37
Alıştırma: Tahminî İşlem Yapalım	38
Alıştırma: Çarpalım	39
Alıştırma: Bölelim	40
Alıştırma: Tahmin Edelim	41
Alıştırma: Zihinden İşlem Yapalım	42
Alıştırma: Kalanı Yorumlayalım	43
Alıştırma: Verilmeyeni Bulalım	44
Alıştırma: Kare ve Küp	45
Alıştırma: Parantezli İşlemler	46
Alıştırma: Problemler	47
Kazanım Pekiştirme Testi-1	48
Kazanım Pekiştirme Testi-2	49
Kazanım Pekiştirme Testi-3	50
Kazanım Pekiştirme Testi-4	51
Kazanım Pekiştirme Testi-5	52
Kazanım Pekiştirme Testi-6	53
Kazanım Pekiştirme Testi-7	54
Kavrama Testi-1	55
Kavrama Testi-2	58
Kavrama Testi-3	61

2 - Sayılar ve İşlemler

KESİRLER

Birim Kesirler	66
Bileşik ve Tam Sayılı Kesirler	67
Denk Kesirler	68
Kesirleri Sıralama	68
Kesirlerle Hesaplamalar	69
Alıştırma: Birim Kesirler	70
Alıştırma: Tam Sayılı Kesirler	71
Alıştırma: Bileşik Kesirler	72
Alıştırma: Denk Kesirler	73
Alıştırma: Kesirleri Sıralayalım	74
Alıştırma: Çokluk - Basit Kesir	75
Kazanım Pekiştirme Testi-1	76
Kazanım Pekiştirme Testi-2	77
Kazanım Pekiştirme Testi-3	78
Kazanım Pekiştirme Testi-4	79

KESİRLERLE İŞLEMLER

Kesirlerle Toplama İşlemi	80
Kesirlerle Çıkarma İşlemi	81
Alıştırma: Toplayalım - Çıkaralım	82
Alıştırma: Problemler	84
Kazanım Pekiştirme Testi	85
Kavrama Testi-1	86
Kavrama Testi-2	90

3 - Sayılar ve İşlemler

ONDALIK GÖSTERİM

Ondalık Gösterimler	94
Ondalık Gösterimlerin Basamak Değerleri	95
Ondalık Gösterimleri Sıralama	96
Ondalık Gösterimlerle Toplama İşlemi	97
Ondalık Gösterimlerle Çıkarma İşlemi	97
Alıştırma: Basamak - Basamak Değeri	98
Alıştırma: Okuyalım	99
Alıştırma: Sıralayalım	100
Alıştırma: Toplayalım - Çıkaralım	101
Kazanım Pekiştirme Testi-1	102
Kazanım Pekiştirme Testi-2	103

YÜZDELER

Yüzdeler	104
Alıştırma: Yüzdeler	105
Alıştırma: Karşılaştırma - Çokluk ve Yüzde	106
Kazanım Pekiştirme Testi	107
Kavrama Testi-1	108
Kavrama Testi-2	112

4 - Geometri ve Ölçme

TEMEL GEOMETRİK KAVRAMLAR VE ÇİZİMLER

Doğru, Doğru Parçası, Işın	116
İki Noktanın Birbirine Göre Konumu	117
Eşit Uzunluktaki Doğru Parçaları	117
Açı Çeşitleri	118
Doğruya Dikme Çizme	119
Alıştırma: Çizelim	121
Alıştırma: Doğrular	122
Alıştırma: Noktalar	123
Alıştırma: Doğru Parçaları	124
Alıştırma: Açılar	125
Alıştırma: Açı Tahminleri	126
Alıştırma: Çizelim	127
Kazanım Pekiştirme Testi-1	128
Kazanım Pekiştirme Testi-2	129

ÜÇGEN VE DÖRTGENLER

Çokgenler	130
Üçgen Çeşitleri	131
Dörtgenler	132
Üçgen ve Dörtgenlerde Açılar	133
Alıştırma: Çokgenler	135
Alıştırma: Üçgenler	136
Alıştırma: Tabloyu Dolduralım	137
Alıştırma: Dörtgenler	138
Alıştırma: Üçgen ve Dörtgende Açı	139
Kazanım Pekiştirme Testi-1	140
Kazanım Pekiştirme Testi-2	141
Kavrama Testi-1	142
Kavrama Testi-2	146
Kavrama Testi-3	150

5 - Veri İşleme - Geometri ve Ölçme

VERİ TOPLAMA VE DEĞERLENDİRME

Araştırma Sorusu	156
Tablo	156
Sütun Grafiği	157
Veri Yorumlama	159
Alıştırma: Araştırma Sorusu	161
Alıştırma: Tablo ve Grafik Oluşturalım	162
Alıştırma: Dönüştürelim	163
Alıştırma: Grafikler ve Sorular	164
Alıştırma: Grafikten Sorulara	166
Kazanım Pekiştirme Testi-1	167
Kazanım Pekiştirme Testi-2	168
Kazanım Pekiştirme Testi-3	169

UZUNLUK VE ZAMAN ÖLÇME

Uzunluk Ölçme	170
Çevre	171
Zaman Ölçme	172
Alıştırma: Dönüştürelim	173
Alıştırma: Problemler	174
Alıştırma: Çevre Bulalım	175
Alıştırma: Zaman Ölçme	177
Kazanım Pekiştirme Testi-1	178
Kazanım Pekiştirme Testi-2	179
Kazanım Pekiştirme Testi-3	180
Kavrama Testi-1	181
Kavrama Testi-2	186
Kavrama Testi-3	190

6 - Geometri ve Ölçme

ALAN ÖLÇME

Dikdörtgenin Alanı	194
Alanı Tahmin Etme	196
Alıştırma: Alan Bulalım	197
Alıştırma: Aynı Alan	198
Alıştırma: Problemler	199
Kazanım Pekiştirme Testi	200

GEOMETRİK CİSİMLER

Dikdörtgenler Prizması	201
Dikdörtgenler Prizmasının Açınımı	202
Dikdörtgenler Prizmasının Yüzey Alanı	203
Alıştırma: Prizmalar	204
Alıştırma: Açınımlar	205
Alıştırma: Yüzey Alanı	206
Kazanım Pekiştirme Testi	207

Kavrama Testi-1	208
Kavrama Testi-2	211

Yanıt Anahtarı

Yanıt Anahtarı.....	215
---------------------	-----

1. BÖLÜM: DOĞAL SAYILAR

- M.5.1.1.1.** En çok dokuz basamaklı doğal sayıları okur ve yazar.
- M.5.1.1.2.** En çok dokuz basamaklı doğal sayıların bölüklerini, basamaklarını ve rakamların basamak değerlerini belirtir.
- M.5.1.1.3.** Kuralı verilen sayı ve şekil örüntülerinin istenen adımlarını oluşturur.

2. BÖLÜM: DOĞAL SAYILARLA İŞLEMLER

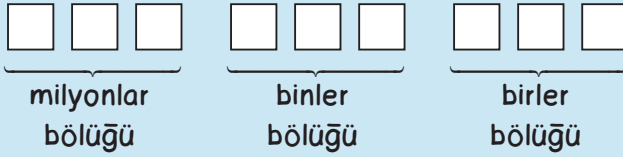
- M.5.1.2.1.** En çok beş basamaklı doğal sayılarla toplama ve çıkarma işlemi yapar.
- M.5.1.2.2.** İki basamaklı doğal sayılarla zihinden toplama ve çıkarma işlemlerinde strateji belirler ve kullanır.
- M.5.1.2.3.** Doğal sayılarla toplama ve çıkarma işlemlerinin sonuçlarını tahmin eder.
- M.5.1.2.4.** En çok üç basamaklı iki doğal sayının çarpma işlemi yapar.
- M.5.1.2.5.** En çok dört basamaklı bir doğal sayıyı, en çok iki basamaklı bir doğal sayıya böler.
- M.5.1.2.6.** Doğal sayılarla çarpma ve bölme işlemlerinin sonuçlarını tahmin eder.
- M.5.1.2.7.** Doğal sayılarla zihinden çarpma ve bölme işlemlerinde uygun stratejiyi belirler ve kullanır.
- M.5.1.2.8.** Bölme işlemine ilişkin problem durumlarında kalanı yorumlar.
- M.5.1.2.9.** Çarpma ve bölme işlemleri arasındaki ilişkiyi anlayarak işlemlerde verilmeyen öğeleri (çarpan, bölüm veya bölünen) bulur.
- M.5.1.2.10.** Bir doğal sayının karesini ve küpünü üslü ifade olarak gösterir ve değerini hesaplar.
- M.5.1.2.11.** En çok iki işlem türü içeren parantezli ifadelerin sonucunu bulur.
- M.5.1.2.12.** Dört işlem içeren problemleri çözer.

MİLYONLAR

999 999 sayısına 1 eklendiğinde 1 000 000 sayısı elde edilir. Bu yedi basamaklı doğal sayı "bir milyon" şeklinde okunur.

Doğal sayıların yazılışını ve okunuşunu kolaylaştırmak için sayı sağdan sola doğru üçerli gruplara ayrılır. Bu grupların her birine **bölük** denir. Bölükler, kendi basamak grubundaki en küçük basamakla adlandırılır. Buna göre 7, 8 ve 9. basamakların bulunduğu bölüğe **milyonlar bölüğü** denir.

1 000 000 → bir milyon
 10 000 000 → on milyon
 100 000 000 → yüz milyon

Örnek

"İstanbul'un 2015 yılındaki nüfusu Türkiye İstatistik Kurumu'nun kayıtlarına göre 14 657 434'tür." cümlesindeki sekiz basamaklı sayı nasıl okunur?

Çözüm: Büyük sayılar okunurken önce bölükteki sayı okunur, sonra sonuna bölük ismi eklenir. Ancak birler basamağı okunurken sonuna bölük ismi eklenmez.

<u>14</u>	<u>657</u>	<u>434</u>	: On dört milyon altı yüz elli yedi bin dört yüz otuz dört
↓	↓	↓	
milyonlar	binler	birler	
bölüğü	bölüğü	bölüğü	

Örnek

Aşağıda verilen sayıların okunuşunu yazın.

- a) 52 308 900   b) 378 961 007   c) 6 789 132   d) 402 508 778

Çözüm: a) Elli iki milyon üç yüz sekiz bin dokuz yüz
 b) Üç yüz yetmiş sekiz bin dokuz yüz altmış bir bin yedi
 c) Altı milyon yedi yüz seksen dokuz bin yüz otuz iki
 d) Dört yüz iki milyon beş yüz sekiz bin yedi yüz yetmiş sekiz

Örnek

Aşağıda okunuşları verilen sayıları yazın.

- a) İki milyon bin on altı
 b) Dört yüz dört milyon yedi yüz yedi
 c) Elli üç milyon yüz on sekiz bin
 d) Dokuz yüz doksan dokuz milyon dokuz bin dokuz yüz
 e) Beş milyon bin iki yüz beş

Çözüm: a) 2 001 016   b) 404 000 707   c) 53 118 000
 d) 999 009 900   e) 5 001 205

Bölük, Basamak, Basamak Değeri

Bir doğal sayıda rakamların yazıldığı yere **basamak** denir. Bir doğal sayıdaki bir rakamın, bulunduğu basamağa göre aldığı değere **basamak değeri** denir.

Bir rakamın basamak değeri, rakam ve rakamın bulunduğu basamağın değerinin çarpılması ile elde edilir.

Örnek

"937 861 042 sayısının bölüklerini, basamaklarını ve rakamlarının basamak değerlerini basamak tablosu oluşturarak gösterin ve sayının okunuşunu yazın.

Çözüm:

Bölük	Milyonlar bölümü			Binler bölümü			Birler bölümü		
	Yüz milyonlar	On milyonlar	Milyonlar	Yüz binler	On binler	Binler	Yüzler	Onlar	Birler
Sayı	9	3	7	8	6	1	0	4	2
Basamak Değeri	900 000 000	30 000 000	7 000 000	800 000	60 000	1 000	0	40	2
Okunuşu	dokuz yüz otuz yedi milyon			sekiz yüz altmış bir bin			kırk iki		

Doğal Sayıları Çözümleme

Bir doğal sayının basamak değerlerinin toplamı biçiminde yazılmasına **çözümleme** denir. Bir sayının basamak değerleri toplamı, sayının kendisine eşittir.

32 784 507 sayısını farklı biçimlerde çözümlayelim:

- * $32\ 784\ 507 : 3\ \text{on milyonluk} + 2\ \text{milyonluk} + 7\ \text{yüz binlik} + 8\ \text{on binlik} + 4\ \text{binlik} + 5\ \text{yüzlük} + 7\ \text{birlik}$
- * $32\ 784\ 507 : 30\ 000\ 000 + 2\ 000\ 000 + 700\ 000 + 80\ 000 + 4000 + 500 + 7$
- * $32\ 784\ 507 : (3 \times 10\ 000\ 000) + (2 \times 1\ 000\ 000) + (7 \times 100\ 000) + (8 \times 10\ 000) + (4 \times 1000) + (5 \times 100) + (7 \times 1)$

Örnek

Çözümlemesi " $(7 \times 1000) + (3 \times 1\ 000\ 000) + (7 \times 1) + (3 \times 10\ 000) + (8 \times 10) + (4 \times 100)$ " şeklinde olan doğal sayıyı yazın.

Çözüm: Çözümlemesi büyükten küçüğe doğru düzenlendiğinde

" $(3 \times 1\ 000\ 000) + (3 \times 10\ 000) + (7 \times 1000) + (4 \times 100) + (8 \times 10) + (7 \times 1)$ " olan sayı 3 037 487'dir.

Doğal Sayıları Karşılaştırma

İki doğal sayı karşılaştırıldığında;

- * Basamak sayısı fazla olan sayı daha büyüktür.
- * Basamak sayıları eşitse en soldan sağa doğru basamaklarındaki rakamlar karşılaştırılır. Rakamı büyük olan doğal sayı daha büyük olur.

Dokuz basamaklı en küçük doğal sayı : 100 000 000

Dokuz basamaklı en büyük doğal sayı : 999 999 999

Dokuz basamaklı en küçük tek doğal sayı : 100 000 001

Dokuz basamaklı en büyük çift doğal sayı : 999 999 998

Dokuz basamaklı rakamları farklı en küçük doğal sayı : 102 345 678

Dokuz basamaklı rakamları farklı en büyük doğal sayı : 987 654 321

Dokuz basamaklı rakamları farklı en küçük tek doğal sayı : 102 345 679

Dokuz basamaklı rakamları farklı en büyük tek doğal sayı : 987 654 321

Örnek

Aşağıda verilen sayıları karşılaştırarak “<”, “>” sembollerinden uygun olanını kullanın.

a) 1 305 807 □ 238 976

b) 7 652 438 □ 7 653 201

Çözüm: a) Verilen sayılardan biri yedi basamaklı iken diğeri altı basamaklıdır. Bu durumda yedi basamaklı olan doğal sayı daha büyüktür. Boş kutuya “>” sembolü getirilmelidir.

b) Verilen sayıların basamak sayıları eşittir. Bu durumda sayıların rakamları en soldan sağa doğru karşılaştırılır.

7	6	5	2	4	3	8	}	7 652 438 < 7 653 201
7	6	5	3	2	0	1		
			↓					
			2 < 3					

Örnek

8, 5, 0, 3, 1, 9, 7, 4 rakamlarının tümünü bir kez kullanarak yazılabilen

- en küçük doğal sayı kaçtır?
- en büyük doğal sayı kaçtır?
- en küçük çift doğal sayı kaçtır?
- en büyük tek doğal sayı kaçtır?
- 30 000 000'dan büyük en küçük doğal sayı kaçtır?
- 30 000 000'dan büyük en küçük çift doğal sayı kaçtır?

Çözüm: a) 10 345 789

b) 98 754 310

c) 10 345 798

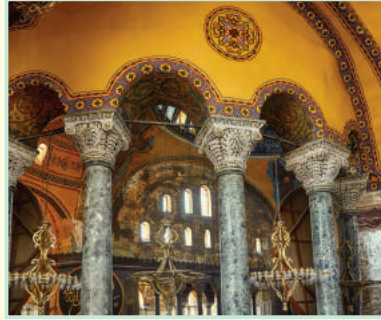
d) 98 754 301

e) 30 145 789

f) 30 145 798

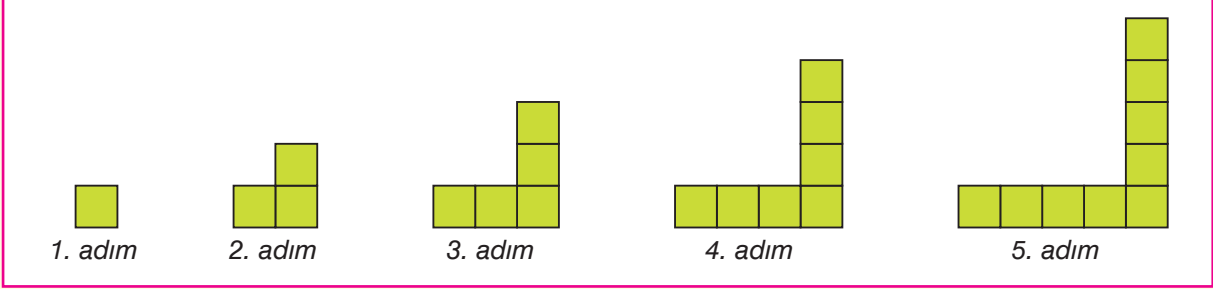
ÖRÜNTÜLER

Belirli bir kurala göre oluşturulan şekil ya da sayı ifadelerine **örüntü** denir. Şekil örüntülerine günlük yaşamımızın birçok alanında rastlayabiliriz. Halı, kilim, örgü ve çini motiflerinde, duvardaki fayanslarla ya da duvar kağıtlarıyla oluşturulan desenlerde; karo, mermer, mozaik gibi taşlarla yapılan yer döşemelerinde...

Bir örüntünün kuralını bulabilmek için sayıların kaçar arttığına, birbirinin katı olup olmadığına veya kaçar azaldığına gibi ilişkilere bakmak gerekir. Bulunan kural sayesinde örüntünün adımları genişletilebilir, eksik adımlar belirlenebilir.

Aşağıdaki şekil örüntüsünü inceleyelim:

Şekil örüntüsünün; 1. adımında 1 yeşil kare, 2. adımında 3 yeşil kare, 3. adımında 5 yeşil kare, 4. adımında 7 yeşil kare ve 5. adımında 9 yeşil kare vardır. Bu şekil örüntüsünün bir sonraki adımında kaç tane yeşil kare olması gerektiğini bulalım.

Tablo : Şekil Örüntüsünün Adımları ile Adımlardaki Kare Sayısı

Adım	1	2	3	4	5
Kare Sayısı	1	3	5	7	9

Her bir adımda kare sayısı 2 artmaktadır. Bu durumda bir sonraki adımdaki kare sayısı $9 + 2 = 11$ olmalıdır.

Örnek

Kumbarasına birinci hafta 6 TL para atan Berna, sonraki her hafta 3 TL ilave ederse 7. haftanın sonunda Berna'nın kumbarasında kaç lirası olur?

Çözüm: Problemdaki verilerle tablo oluşturalım.

Tablo : Haftalara Göre Kumbarada Biriken Para Tutarı

Hafta	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Para Tutarı(TL)	6	9	12	15	18	21	24	27	30

$$6 + 3 = 9$$

$$12 + 3 = 15$$

$$18 + 3 = 21$$

$$24 + 3 = 27$$

$$9 + 3 = 12$$

$$15 + 3 = 18$$

$$21 + 3 = 24$$

$$27 + 3 = 30$$

7. hafta sonunda Berna'nın kumbarasında 24 TL olur.

Örnek

9'dan başlayarak beşer ilave etmek koşuluyla oluşan sayı örüntüsünün 6. adımı kaçtır?

Çözüm: 9'a her seferinde 5 ekleyerek sayı örüntüsü oluşturulur.

9, 14, 19, 24, 29, 34, 39, ...

Sayı örüntüsünün 6. adımı 34 olur.

A Aşağıdaki sayıların okunuşlarını yazın.

1. 2 000 000 :
2. 7 302 000 :
3. 8 442 505 :
4. 21 026 013 :
5. 32 789 556 :
6. 10 308 001 :
7. 98 988 008 :
8. 202 305 766 :
9. 335 742 014 :
10. 128 300 160 :

B Aşağıda okunuşları verilen doğal sayıları yazın.

1. Yedi milyon yüz üç bin iki yüz otuz dokuz :
2. Beş milyon iki yüz bin altı yüz altmış beş :
3. Dokuz milyon dokuz yüz doksan :
4. Yirmi iki milyon üç yüz otuz sekiz bin :
5. Yetmiş altı milyon bin üç yüz dört :
6. Otuz sekiz milyon iki yüz bin altı yüz elli altı :
7. Sekiz yüz milyon sekiz yüz seksen sekiz bin sekiz :
8. Beş yüz elli milyon beş yüz bir bin yüz on beş :
9. Dokuz yüz iki milyon iki yüz dokuz bin dokuz yüz yirmi :

Doğal Sayılar

Kazanım M.5.1.1.1 : En çok dokuz basamaklı doğal sayıları okur ve yazar.

A Aşağıdaki sayılarda belirtilen bölükleri çember içine alın.

1. Milyonlar Bölüğü

1 5 2 3 4 6 7 8 – 3 5 6 0 0 3 2 – 9 9 1 3 5 6 7 8 – 4 5 1 0 3 6 7 8 2 – 2 5 1 0 1 3 0 1 6

2. Binler Bölüğü

3 7 5 2 4 0 6 – 5 3 8 2 1 0 0 3 – 7 2 1 0 6 5 6 7 – 1 0 3 5 6 8 7 9 1 – 3 0 8 2 1 0 0 3 7

3. Birler Bölüğü

8 5 6 7 8 2 0 1 9 – 7 3 4 4 5 2 1 – 6 2 0 3 9 3 1 8 – 7 6 1 0 3 0 4 8 – 9 1 3 7 4 4 7 3

B Aşağıda verilen sayılarda pembe renkle yazılmış rakamın bulunduğu basamak ismini yazın.

1. 52 308 916 →

2. 789 001 356 →

3. 586 371 003 →

4. 9 987 556 →

5. 184 342 158 →

6. 268 918 000 →

7. 53 564 769 →

8. 998 789 978 →

9. 65 791 027 →

10. 350 761 049 →

Doğal Sayılar

Kazanım M.5.1.1.2 : En çok dokuz basamaklı doğal sayıların bölüklerini, basamaklarını ve rakamların basamak değerlerini belirtir.

Doğal Sayılar

1.

Yüz iki milyon otuz beş bin beş

Okunuşu verilen doğal sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 12 035 050
- B) 12 350 005
- C) 102 035 005
- D) 102 350 500

2. Çözülenmiş hâli

$(9 \times 100\,000\,000) + (2 \times 10\,000\,000) + (4 \times 100\,000) + (5 \times 10\,000) + (1 \times 10) + (3 \times 1)$ olan sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 920 450 103
- B) 920 405 013
- C) 902 045 130
- D) 92 405 013

3. “İki yüz elli milyon yedi yüz seksen bin altmış üç” biçiminde okunan sayı 205 780 063 olarak yazılıyor.

Buna göre kaç tane rakamın yeri **yanlış** yazılmıştır?

- A) 4
- B) 3
- C) 2
- D) 1

4. I. 205 718 342
II. 580 429 033
III. 400 437 988
IV. 302 720 997

Verilen sayılardan hangisinin binler bölümündeki sayı **en büyüktür**?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

5. “İki yüz kırk üç milyon yirmi altı bin üç yüz bir” okunuşuyla verilen sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 243 026 301
- B) 243 206 310
- C) 243 260 301
- D) 243 260 310

6. 213 547 809 sayısında basamak değeri **en küçük** olan rakam hangisidir?

- A) 0
- B) 2
- C) 8
- D) 9

7. 20 020 020 sayısının okunuşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yirmi milyon yirmi bin iki
- B) Yirmi milyon yirmi bin yirmi
- C) Yirmi milyon iki yüz bin iki
- D) Yirmi milyon iki yüz yirmi

Örüntüler

1. 9'dan başlayıp ikişer ikişer ilave edilerek oluşturulan sayı örüntüsünün 10. adımı kaçtır?

- A) 23   B) 25   C) 27   D) 29

2. 5, 8, 11, 14, ▲, ●, ■
Yukarıda verilen sayı örüntüsündeki ▲, ● ve ■ sayılarının toplamı kaçtır?

- A) 60   B) 63   C) 66   D) 69

3. Her gün bir önceki günden 8 soru fazla çözen bir öğrenci ilk gün 10 soru çözmüştür.

Bu öğrencinin 7. gün çözdüğü soru sayısı kaçtır?

- A) 50   B) 58   C) 66   D) 74

4. 13, 21, 29, 37, 46, 53, 61

Yukarıdaki örüntüyü oluşturan sayılardan biri hatalı yazılmıştır.

Hatalı sayının yerine yazılması gereken sayı kaçtır?

- A) 38   B) 45   C) 51   D) 52

5. 1. adım :

2. adım :

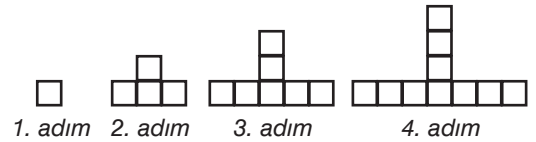
3. adım :

4. adım :

Verilen şekil örüntüsünün 11. adımında kaç eş kare vardır?

- A) 35   B) 23   C) 22   D) 21

6.

Verilen şekil örüntüsünün 10. adımında kaç eş kare vardır?

- A) 28   B) 27   C) 26   D) 25